

PARLAMENT EUROPEJSKI

2009 - 2014

Dokument z posiedzenia

A7-0310/2010

5.11.2010

SPRAWOZDANIE

w sprawie międzynarodowej polityki handlowej w kontekście nadrzędnych potrzeb związanych ze zmianami klimatu
(2010/2103(INI))

Komisja Handlu Międzynarodowego

Sprawozdawca: Yannick Jadot

Sprawozdawca komisji opiniodawczej (*):
Jo Leinen, Komisja Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i
Bezpieczeństwa Żywności

(*) Procedura obejmująca zaangażowane komisje – art. 50 Regulaminu

SPIS TREŚCI

	Strona
PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO	3
UZASADNIENIE	17
OPINIA KOMISJI OCHRONY ŚRODOWISKA NATURALNEGO, ZDROWIA PUBLICZNEGO I BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOŚCI (*)	19
OPINIA KOMISJI ROZWOJU	24
WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI	28

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie międzynarodowej polityki handlowej w kontekście nadrzędnych potrzeb związanych ze zmianami klimatu (2010/2103(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając sprawozdania trzech grup roboczych międzyrządowego zespołu ds. zmian klimatu (IPCC) opublikowane w 2007 r.¹,
- uwzględniając pakiet dotyczący zmian klimatu przyjęty przez Radę Europejską w dniu 17 grudnia 2008 r.,
- uwzględniając wnioski Rady Europejskiej z dnia 29 i 30 października 2009 r. dotyczące negocjacji w zakresie klimatu,
- uwzględniając szczyt ONZ w sprawie klimatu, który odbył się w Kopenhadze (Dania) w dniach 7-18 grudnia 2009 r. oraz osiągnięte podczas niego porozumienie z Kopenhagi,
- uwzględniając wcześniejsze rezolucje Parlamentu w sprawie zmian klimatu, a w szczególności rezolucję z dnia 10 lutego 2010 r. w sprawie wyników szczytu w Kopenhadze² oraz rezolucję z dnia 29 listopada 2007 r. w sprawie handlu i zmian klimatycznych³,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 26 maja 2010 r. w sprawie analizy możliwości zwiększenia celu 20%-owej redukcji emisji gazów cieplarnianych oraz oceny ryzyka ucieczki emisji (COM(2010)0265),
- uwzględniając komunikaty Komisji z dnia 19 czerwca 2010 r. dotyczące zrównoważonego rozwoju biopaliw i biopłynów⁴,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 4 listopada 2008 r. w sprawie inicjatywy na rzecz surowców – zaspokajania naszych kluczowych potrzeb w celu stymulowania wzrostu i tworzenia miejsc pracy w Europie (COM(2008)0699),
- uwzględniając sprawozdanie sporządzone przez Światową Organizację Handlu oraz program Narodów Zjednoczonych na rzecz środowiska naturalnego „Handel a zmiany klimatu” zainicjowany dnia 26 czerwca 2008 r.,

¹ *Zmiany klimatu 2007*: sprawozdanie zbiorcze kierownicy publikacji: Rajendra K. Pachauri i Andy Reisinger, Genewa, 2007 r., http://www.ipcc.ch/pdf/assessment-report/ar4/syr/ar4_syr_fr.pdf; oraz sprawozdania grup roboczych: *Elementy naukowe* - wkład pierwszej grupy roboczej, kierownicy publikacji: S. Solomon, D. Qin, M. Manning, Z. Chen, M. Marquis, K. Averyt, M. Tignor i H.L. Miller, Jr.; *Skutki, dostosowanie i narażenie na zagrożenia* - wkład drugiej grupy roboczej, kierownicy publikacji: M. Parry, O. Canziani, J. Palutikof, P. van der Linden i C. Hanson; *Łagodzenie zmian klimatu* - wkład trzeciej grupy roboczej, kierownicy publikacji: Metz, O. Davidson, P. Bosch, R. Dave i L. Meyer.

² Teksty przyjęte, P7_TA(2010)0019.

³ Dz.U. C 297 E z 20.11.2008, s. 193.

⁴ Dz.U. C 160 z 19.6.2010, s. 1 i s. 8.

- uwzględniając końcowe oświadczenie szefów państw i rządów wydane po szczycie grupy G20 w Pittsburghu w dniach 24 i 25 września 2009 r.,
 - uwzględniając badanie Instytutu ds. Strategii Klimatycznych „Zwalczanie ucieczki emisji w świecie nierównych cen emisji dwutlenku węgla” opublikowane w czerwcu 2010 r.¹ oraz badanie Instytutu CE Delft „Dlaczego UE mogłaby i powinna przyjąć ambitniejsze cele w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych” opublikowane w marcu 2010 r.², a także badanie Instytutu Sandbag „Lista najbogatszych wg emisji dwutlenku węgla: przedsiębiorstwa, które czerpią zyski z unijnego systemu handlu emisjami ETS” opublikowane w lutym 2010 r.³ oraz badanie instytutu Carbon Trust „Międzynarodowe ucieczki emisji”,
 - uwzględniając „Międzynarodową ocenę wpływu nauk i technologii rolniczych na rozwój” opublikowaną w 2008 r.⁴,
 - uwzględniając zasady Energy Charter dotyczące inwestycji, które są podstawą sprawy Vattenfall Europe Generation AG przeciwko Republice Federalnej Niemiec z dnia 27 kwietnia 2009 r.⁵, w której przedsiębiorstwo pozwało państwo członkowskie zaostrzające zasady dotyczące ochrony środowiska,
 - uwzględniając dokument Ontario Green Energy Act z dnia 14 maja 2009 r.⁶,
 - uwzględniając europejski plan działań FLEGT z maja 2003 r. (Egzekwowanie prawa, zarządzanie i handel w dziedzinie leśnictwa),
 - uwzględniając art. 48 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Handlu Międzynarodowego oraz opinie Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności oraz Komisji Rozwoju (A7–0310/2010),
- A. mając na uwadze, że temperatura na Ziemi wzrastała już w ostatnim stuleciu i będzie nadal wzrastać, że skutki gospodarcze, społeczne i ekologiczne ocieplenia klimatu przyjmują niepokojące rozmiary oraz że konieczne jest ograniczenie ocieplenia klimatu poniżej 2°C,
- B. mając na uwadze, że porozumienie osiągnięte w grudniu 2009 r. podczas szczytu ONZ w sprawie klimatu w Kopenhadze jest niewystarczające oraz że Unii Europejskiej nie udało

¹ Susanne Droege i Simone Cooper, Tackling Leakage in a World of Unequal Carbon Prices - A study for the Greens/EFA Group, <http://www.climatestrategies.org/our-reports/category/32/257.html>

² Sander de Bruyn, Agnieszka Markowska i Marc Davidson, *Why the EU could and should adopt higher greenhouse gas reduction targets - A literature review*, Delft 2010, http://www.stopclimatechange.net/fileadmin/bali/user_upload/docs/7213_finalreportSdB.pdf

³ Anna Pearson, *The Carbon Rich List: The companies profiting from the EU Emissions Trading Scheme*, Company analysis of the EU Emissions Trading Scheme compiled in association with carbonmarketdata.com, luty 2010 r., http://www.climnet.org/index.php?option=com_docman&task=doc_download&Itemid=55&gid=1551.

⁴ <http://www.agassessment.org/>

⁵ Międzynarodowe Centrum Rozwiązywania Sporów Inwestycyjnych, ICSID sprawa nr ARB/09/6

⁶ Ministerstwo Energii Ontario, Green Energy Act, <http://www.mei.gov.on.ca/en/energy/gea/>

się odegrać w nim pierwszoplanowej roli, ponieważ nie przedstawiła ambitnych celów i zabrakło w niej jedności,

- C. mając na uwadze, że porozumienie osiągnięte w grudniu 2009 r. podczas szczytu ONZ w sprawie klimatu w Kopenhadze jest niewystarczające i nie spełnia oczekiwań; mając na uwadze, że partnerzy negocjacyjni nie osiągnęli globalnego porozumienia, a Unii Europejskiej nie udało się odegrać wiodącej roli i zabrakło w niej jedności;
- D. z zadowoleniem przyjmuje ambitny cel Rady Europejskiej dotyczący ograniczenia o 80%-95% europejskich emisji gazów cieplarnianych do 2050 r. w porównaniu do emisji z 1990 r., co jest konieczne, aby Unia Europejska na nowo objęła pozycję międzynarodowego lidera w walce ze zmianami klimatu, podczas gdy inne kraje zdecydowanie zaangażowały się w gospodarkę przyjazną dla środowiska, przede wszystkim poprzez plany uzdrowienia gospodarczego; zdecydowanie wspiera cel związany z redukcją europejskich emisji o 30% do 2020 r., niezależnie od wyników negocjacji międzynarodowych;
- E. mając na uwadze, że szczyt w Cancun daje wyjątkową okazję do merytorycznego dialogu, podczas tego szczytu powinny zostać przyjęte prawnie wiążące instrumenty i znacznie ostrzejsze procedury kontroli, a sam szczyt powinien stanowić decydujący krok ku wszechstronnemu i prawnie wiążącemu porozumieniu operacyjnemu pozwalającemu ograniczyć ocieplenie planety znacznie poniżej 2°C;
- F. mając na uwadze, że walka ze zmianami klimatu stanowi czynnik konkurencyjności oraz że europejskimi priorytetami w tej dziedzinie jest oszczędność energii i energia odnawialna, które pozwolą poprawić bezpieczeństwo energetyczne Unii i mają znaczny potencjał, jeśli chodzi o rozwój przemysłowy, innowacje, zagospodarowanie przestrzenne i tworzenie nowych miejsc pracy,
- G. mając na uwadze, że subsydiowana energia i nieograniczony poziom emisji CO₂ w niektórych krajach stanowi przewagę konkurencyjną;
- H. mając na uwadze, że odpowiedzialność Unii Europejskiej za klimat nie może ograniczać się do kwestii emisji gazów cieplarnianych na jej terytorium, ponieważ emisje UE związane z konsumpcją są znacznie wyższe, niż emisje związane z produkcją (zgodnie z niedawnymi szacunkami: o 35% w Wielkiej Brytanii, 45% we Francji czy 60% w Szwecji),
- I. mając na uwadze, że w związku z tym zasady handlowe mają kluczowe znaczenie dla walki ze zmianami klimatu oraz że Unia jako pierwsza potęga handlowa na świecie może w znacznym stopniu na nie wpływać,
- 1. z zadowoleniem przyjmuje ambitny cel Rady Europejskiej dotyczący ograniczenia od 80% do 95% europejskich emisji gazów cieplarnianych do 2050 r. w porównaniu do emisji z 1990 r., co jest konieczne, aby Unia Europejska na nowo objęła pozycję międzynarodowego lidera w walce ze zmianami klimatu, podczas gdy inne kraje zdecydowanie zaangażowały się w gospodarkę przyjazną dla środowiska, przede wszystkim poprzez plany uzdrowienia gospodarczego; zdecydowanie wspiera cel związany z redukcją europejskich emisji o 30% do 2020 r., niezależnie od wyników

negocjacji międzynarodowych, co powinno zachęcić inne kraje do podjęcia bardziej ambitnych zobowiązań;

2. domaga się zawarcia wiążącej na szczeblu międzynarodowym umowy o ochronie klimatu i zdecydowanie popiera cel 30 %-owej redukcji emisji CO₂ w UE do 2020 r., niezależnie od negocjacji międzynarodowych i długoterminowego celu UE w zakresie ograniczenia emisji CO₂ i innych gazów cieplarnianych o co najmniej 85 % do 2050 r.;
3. podkreśla, że kraje rozwinięte muszą stanąć na czele działań zmierzających do ograniczenia emisji CO₂; uważa, że ustanowienie norm, oznaczanie i certyfikacja są instrumentami o ogromnym potencjale ograniczenia zużycia energii, przez co przeciwdziałają zmianom klimatu; nawołuje państwa członkowskie do wzmocnienia ich przepisów, wykraczając poza unijny system handlu uprawnieniami do emisji (ETS) poprzez ustanowienie najniższej ceny emisji; uważa, że mechanizm czystego rozwoju nie zdołał sprostać potrzebom najbardziej narażonych krajów;
4. popiera mocne promowanie odnawialnych źródeł energii, gdy rządy państw członkowskich będą realizowały spójną politykę i ustalą wiążące ramy prawne, które pozwolą na przyjęcie w perspektywie długoterminowej stopniowego programu dotacji przyczyniającego się do otwarcia rynków i stworzenia minimum infrastruktury, co ma istotne znaczenie w czasach kryzysu i niepewności działalności gospodarczej;
5. przypomina, że polityka handlowa jest instrumentem służącym realizacji celów ogólnych Unii Europejskiej i że w myśl art. 207 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej polityka handlowa Unii Europejskiej prowadzona jest „zgodnie z zasadami i celami działań zewnętrznych Unii”, a w myśl art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej ma się ona przyczyniać m.in. do „trwałego rozwoju Ziemi, do solidarności i wzajemnego szacunku między narodami, do swobodnego i uczciwego handlu, do wyeliminowania ubóstwa oraz do ochrony praw człowieka, w szczególności praw dziecka, a także do ścisłego przestrzegania i rozwoju prawa międzynarodowego, w szczególności zasad Karty Narodów Zjednoczonych”;
6. podkreśla, że polityka handlowa Unii Europejskiej – na szczeblu dwustronnym i wielostronnym – stanowi narzędzie, a nie cel sam w sobie oraz że powinna być spójna z celami dotyczącymi walki ze zmianami klimatu i poprzedzać zawarcie ambitnego porozumienia w sprawie klimatu;
7. uważa, że zasady Światowej Organizacji Handlu należy interpretować i rozwijać w sposób wspierający zobowiązania podjęte w ramach wielostronnych porozumień w sprawie środowiska naturalnego (AME); zwraca się do Komisji o działanie na rzecz wypracowania konsensusu w ramach ŚOH, aby nadać sekretariatom AME status obserwatora podczas wszystkich posiedzeń ŚOH dotyczących zakresu ich kompetencji i rolę doradcy w procedurach rozwiązywania sporów związanych ze środowiskiem naturalnym; podkreśla, że nowe zasady WTO powinny być tworzone z myślą o wyeliminowaniu przewagi konkurencyjnej wynikającej z tanich emisji CO₂;
8. wyraża żal, że żadne z obecnych porozumień WTO nie dotyczy bezpośrednio zmian klimatu, bezpieczeństwa żywności ani milenijnych celów rozwoju; ubolewa nad szerzeniem się zjawiska biopiractwa w zakresie nasion odpornych na warunki

klimatyczne; uważa, że zmiany w przepisach WTO są konieczne, by zapewnić spójność i zgodność ze zobowiązaniami wynikającymi z protokołu z Kioto i wielostronnych umów o ochronie środowiska; nawołuje do pilnego przeprowadzenia reformy WTO, aby umożliwić rozróżnienie produktów ze względu na metody ich produkcji i przetwarzania oraz aby wprowadzić nowe możliwości poprzez stosowanie „przymusowych licencji” w ramach porozumienia TRIPs;

9. podkreśla, powołując się na preambułę do Porozumienia Ustanawiającego Światową Organizację Handlu (WTO) i artykuł XX b), d) i g) Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu (GATT), że handel międzynarodowy nie może prowadzić do nadmiernej eksploatacji zasobów naturalnych i wzywa Komisję i państwa członkowskie do wzmocnienia zasady preferencji zbiorowych w ramach WTO, z głównym naciskiem na trwałe i przyjazne dla klimatu produkty, które nie nasuwają wątpliwości etycznych;
10. zwraca się do Komisji i państw członkowskich WTO, aby dołożyły starań, by WTO wydała oświadczenie, w którym przyjmie do wiadomości znaczenie i skutki zmiany klimatu, oraz by zadbała, aby zasady WTO nie podważały światowych wysiłków mających na celu zwalczanie i ograniczanie zmiany klimatu oraz dostosowywanie się do jej skutków, lecz przeciwnie, aby je wspierały;
11. wyraża ubolewanie, że członkowie WTO nie znalazły dotąd sposobu na włączenie tego traktatu do systemu instytucji i przepisów ONZ w zakresie ochrony środowiska, w tym ochrony klimatu, a także w zakresie sprawiedliwości społecznej i poszanowania wszystkich praw człowieka; ponownie podkreśla, że zobowiązania i cele wynikające z wielostronnych umów środowiskowych, takich jak Konwencja ramowa ONZ w sprawie zmian klimatu, a także innych instytucji Narodów Zjednoczonych (FAO, ILO, IMO), muszą mieć pierwszeństwo przed wąską interpretacją zasad handlowych;
12. biorąc pod uwagę, że minęło już ponad 15 lat od decyzji Konferencji Ministerialnej WTO w sprawie handlu i środowiska naturalnego przyjętej 15 kwietnia 1994 r. w Marrakeszu, wzywa Komisję Europejską do przedstawienia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie najpóźniej do połowy -2011 r. sprawozdania, w którym oceni, w jakim stopniu Komitet ds. Handlu i Środowiska WTO osiągnął swoje cele, określone w powyższej decyzji, oraz zawrze swoje konkluzje na temat pozostałych do przeprowadzenia działań, w szczególności w kontekście ogólnoswiatowego dialogu na temat ograniczania skutków zmiany klimatu i działań adaptacyjnych i WTO;
13. wzywa Komisję i państwa członkowskie, żeby w ramach negocjacji WTO i w przypadku dwustronnych umów handlowych nalegały na to, by liberalizacja handlu, w szczególności w zakresie surowców naturalnych, nie zagrażała zrównoważonemu zarządzaniu zasobami, i by cele dotyczące klimatu i ochrony gatunków stanowiły integralną część tych umów; zwraca się w związku z tym do Komisji, aby nalegała na odbycie wspólnego spotkania ministrów handlu i ministrami środowiska państw WTO jeszcze przed konferencją stron (COP) ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) w Johannesburgu w 2011 r.; przypomina, że UNFCCC jest forum, na którym należy wynegocjować międzynarodowe porozumienie w sprawie przeciwdziałania zmianom klimatu;
14. uważa rozpoczęcie publicznej debaty na temat powołania Światowej Organizacji

Środowiska Naturalnego za pilniejsze niż kiedykolwiek;

Wzmocnienie pozytywnego wzajemnego wpływu między handlem a ochroną klimatu

15. uznaje pozytywną rolę, jaką może odgrywać wymiana handlowa w rozpowszechnianiu towarów i usług biorących czynny udział w ochronie klimatu; uważa, że ochrona klimatu i liberalizacja wymiany handlowej mogą wzajemnie się wzmacniać, ułatwiając wymianę towarów i usług związanych ze środowiskiem, lecz że najpierw konieczne jest sporządzenie wykazu tego rodzaju towarów i usług zgodnie ze ścisłymi kryteriami środowiskowymi i we współpracy z państwami będącymi członkami Światowej Organizacji Handlu;
16. przyznaje, że handel stanowi ważne narzędzie transferu technologii do krajów rozwijających się; podkreśla potrzebę zmniejszenia barier dla „zielonego” handlu np. poprzez zniesienie opłat od „zielonych” towarów na poziomie WTO;
17. opowiada się za tym, aby UE sama dawała dobry przykład, ograniczając przeszkody, takie jak cła i opłaty, dla handlu „zielonymi” technologiami i produktami przyjaznymi dla środowiska i klimatu, oraz wspierając tzw. towary i usługi środowiskowe, m.in. w oparciu o plan działania z Bali i kopenhaski ekofundusz klimatyczny;
18. podkreśla znaczenie innowacji w technologiach ekologicznych i uznaje rolę, jaką może odgrywać wymiana handlowa w transferze tych technologii między poszczególnymi państwami;
19. wzywa UE do przejęcia inicjatywy w identyfikacji głównych barier w rozpowszechnianiu w krajach rozwijających się technologii służących przeciwdziałaniu zmianom klimatu;
20. uznaje, że zachęcaniu do innowacji mogą towarzyszyć różne systemy rekompensat oraz że systemy takie nie sprzyjają w taki sam sposób przekazywaniu technologii; zastanawia się w szczególności nad wpływem prawa własności intelektualnej na rozpowszechnianie technologii przyszłości, takich jak paliwa pochodzenia rolniczego drugiej generacji, baterie lub wodór; zauważa także, że w przypadku systemów IPR służących do transferu technologii należy zbadać obawy związane z ich ochroną ze względu na słabość instytucji politycznych i brak praworządności; zwraca się zatem do Komisji o zbadanie ogółu systemów rekompensat za innowację z uwzględnieniem ryzyka wyłączenia niektórych krajów oraz o włączenie wyników tego badania do wytycznych dla dyplomacji działającej na rzecz ochrony klimatu;
21. jest zaniepokojony destabilizującym skutkiem dotacji na energię z paliw kopalnych dla światowej wymiany handlowej, ich wpływem na klimat i ich kosztem dla finansów publicznych; z zadowoleniem przyjmuje zaangażowanie się grupy G20 na rzecz stopniowego wycofywania tych dotacji;
22. pragnąłby, aby Unia Europejska stała się międzynarodowym liderem w tej dziedzinie i zwraca się do Komisji o szybkie zaproponowanie kalendarza wycofywania tych dotacji w UE, biorąc pod uwagę fakt, że proces taki będzie musiał obejmować wprowadzenie środków towarzyszących o charakterze społecznym i przemysłowym; przypomina ponadto wniosek Parlamentu Europejskiego przedstawiony Komisji i państwom

członkowskim dotyczący zakazania agencjom udzielającym kredytów eksportowych i Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu udzielania pożyczek na projekty, które mają negatywne skutki dla klimatu;

23. opowiada się przeciwko subsydiowaniu paliw kopalnych i domaga się zwiększenia wsparcia dla przyjaznych dla środowiska, odnawialnych energii oraz inwestycji badawczo-rozwojowych w zakresie zdecentralizowanych źródeł energii w państwach rozwijających się; w związku z tym przypomina porozumienie grupy G20 w sprawie wycofywania dotacji na rzecz paliw kopalnych i wzywa Komisję do przedstawienia propozycji dotyczących europejskiej strategii jego wdrożenia z jasno ustalonym harmonogramem i mechanizmami wyrównawczymi, tam gdzie to stosowne;

Sprawiedliwsze ceny w handlu międzynarodowym i unikanie ucieczki emisji

24. zauważa, że liberalizacja wymiany handlowej może stać w sprzeczności z ochroną klimatu, jeżeli niektóre kraje wykorzystują brak działań w zakresie klimatu jako przewagę konkurencyjną; sugeruje zatem przeprowadzenie reformy zasad antydumpingowych ŚOH, aby włączyć do nich kwestię sprawiedliwej ceny z punktu widzenia ochrony środowiska z uwzględnieniem światowych standardów ochrony klimatu;

25. ubolewa nad faktem, że dotując ceny energii i nie stosując ograniczeń lub limitów na emisje CO₂, niektóre kraje mogą zyskać przewagę konkurencyjną; ze względu na nieograniczone i, co za tym idzie, stosunkowo tanie emisje CO₂ kraje te nie mają bodźca do tego, by przystąpić do wielostronnych umów dotyczących zmian klimatu;

26. zauważa jednak, że negocjacje klimatyczne opierają się na zasadzie „wspólnej, lecz zróżnicowanej odpowiedzialności” oraz że słabość polityki w zakresie klimatu w krajach rozwijających się można ogólnie wytłumaczyć ich niższą zdolnością finansową lub technologiczną, a nie celem związanym z dumpingiem środowiskowym;

27. w tym kontekście pragnęłby, aby ostrożnie podjęto europejską debatę na temat ucieczki emisji przemysłowych dotyczącej wspólnotowego systemu wymiany handlowej i na temat środków zaradczych;

28. przypomina bowiem, że – zgodnie z ostatnim komunikatem Komisji na ten temat z dnia 26 maja 2010 r. (COM(2010)0265) – niewiele sektorów przemysłowych jest znacząco wyczulonych na ucieczkę emisji i uważa, że ich określenie wymaga dokładnej analizy sektorowej; wzywa Komisję raczej do szybkiego zastosowania takiego podejścia, niż kilku kryteriów jakościowych, takich samych dla wszystkich sektorów przemysłowych;

29. podkreśla, że nie istnieje jedno rozwiązanie dla sektorów przemysłowych wyczulonych/narażonych na ucieczki emisji oraz że charakter produktu lub struktura rynku stanowią kluczowe kryteria dla wyboru dostępnych narzędzi (bezpłatne przyznanie kwot, pomoc państwa lub dostosowanie na granicach);

30. ubolewa, że dochodzi do masowego uciekania się do bezpłatnego przyznawania kwot, podczas gdy wiele niedawnych badań wskazuje, że zjawisko to może przyczyniać się do wypracowywania znacznych, lecz nienależnych korzyści w przypadku niektórych przedsiębiorstw oraz że nie przeszkadza ono przedsiębiorstwom-beneficjentom w

przenoszeniu całej produkcji lub jej części; wnioskuje, aby w przypadku częściowego lub całkowitego przeniesienia przedsiębiorstwa niezwłocznie zwracały przyznane kwoty oraz by część z tych środków przeznaczano na fundusz przekształceń społecznych i ekologicznych obszarów, na których zaprzestano działalności;

31. uważa, że najlepszym instrumentem zagwarantowania internalizacji negatywnych środowiskowych efektów zewnętrznych w odniesieniu do CO₂ byłaby umowa wielostronna, ale sądzi, że nie ma dużych szans na zawarcie takiej umowy w najbliższej przyszłości; uważa w związku z tym, że Unia Europejska powinna nadal badać możliwości – w przypadku sektorów przemysłowych faktycznie narażonych na tzw. ucieczkę emisji gazów cieplarnianych – wprowadzenia właściwych narzędzi ekologicznych uzupełniających aukcję kwot CO₂ w ramach wspólnotowego systemu handlu uprawnieniami do emisji, a szczególnie „mechanizmu włączenia CO₂”, przestrzegając zasad WTO; narzędzie takie umożliwiłoby zapobieganie ryzyku przenoszenia emisji CO₂ do krajów trzecich;
32. przyznaje, że zasady WTO nie są niezgodne ze środkami stosowanymi przy kontroli granicznej, które neutralizują skutki środków krajowych poprzez uwzględnienie kosztów zewnętrznych czynników środowiskowych w cenach produktów, o ile takie dostosowania nie są dyskryminacyjne;
33. stwierdza jednoznacznie, że dostosowanie cel nie powinno działać na zasadzie protekcjonistycznego narzędzia, lecz jako sposób na ograniczenie emisji; uważa, że UE powinna przeznaczyć część potencjalnych wpływów na wywiązanie się ze swoich zobowiązań finansowych w ramach UNFCCC;
34. uważa, że pojedyncze środki, które zgodnie z decyzją w sprawie handlu i środowiska podjętą w ramach rundy negocjacji handlowych WTO w dniu 15 grudnia 1993 r. mają wpływ na relacje między działaniami handlowymi i środowiskowymi (takie jak dostosowanie cel i cła antydumpingowe zapobiegające praktykom obniżania wymogów w zakresie środowiska naturalnego), mogą być w obecnym stanie orzecznictwa WTO w tym zakresie zgodne z regułami i zasadami WTO tylko wtedy, gdy są przyjmowane w ramach prawnie wiążącego globalnego porozumienia pod zwierzchnictwem UNFCCC, i w związku z tym wzywa Komisję do przedstawienia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie przed konferencją COP-17 w Republice Południowej Afryki komunikatu na temat sposobu zagwarantowania takiego systemu w porozumieniu zastępującym protokół z Kioto;

Spryzanie zróżnicowaniu produktów w zależności od ich wpływu na klimat

35. przypomina, że ochrona klimatu łączy się z różnymi publicznymi strategiami politycznymi – oznaczanie emisji dwutlenku węgla, przetargi publiczne oparte na ścisłych kryteriach ekologicznych, normy, dotacje, podatki, kwoty – które służą rozróżnieniu produktów zgodnie z procesem i metodą ich produkcji (PMP); przypomina też, że niezbędne może okazać się zastosowanie tych strategii politycznych zarówno do produktów europejskich, jak i do produktów importowanych;
36. uważa, że UE jako największy blok handlowy na świecie może wyznaczać światowe standardy i popiera opracowywanie i upowszechnianie systemów certyfikacji i

oznakowania uwzględniających kryteria społeczne i ekologiczne; zwraca uwagę na znakomitą pracę międzynarodowych organizacji pozarządowych przy tworzeniu i promowaniu odpowiednich oznaczeń i certyfikatów i zdecydowanie popiera ich szersze wykorzystanie;

37. przypomina, że ramy ŚOH pozwalają na podjęcie środków kwalifikacyjnych handlu, jeżeli okazują się konieczne, proporcjonalne i nie dyskryminują krajów o takich samych warunkach produkcji; zauważa jednak, że potrzebne są pilne wyjaśnienia, aby środki te mogły być stosowane na podstawie kryteriów klimatycznych związanych z procesem i metodą produkcji;
38. zwraca się do Komisji o dążenie do podjęcia w ramach ŚOH rozmów na temat PMP i możliwości różnicowania podobnych produktów w zależności od emisji dwutlenku węgla powstałych przy ich produkcji, ilości energii zużytych do ich produkcji lub od norm technologicznych; uważa, że państwa będące członkami ŚOH mogą zaakceptować taką inicjatywę, jeżeli będą jej towarzyszyć środki ułatwiające transfer technologii;
39. chciałby jednak, aby obecny brak jasności w zakresie procesów i metod produkcji w ŚOH nie prowadził Unii do przyjęcia postawy zachowawczej, lecz by wykorzystywała ona pozostawiony margines działania; zwraca się zatem do Komisji o systematyczne odnoszenie się do trwałych oznaczeń lub kryteriów w trakcie negocjacji handlowych oraz w dwustronnych i wielostronnych umowach handlowych dotyczących produktów mających wpływ na klimat;
40. podkreśla, że należy dołożyć starań, by szkodliwe dla środowiska skutki handlu znalazły swoje odzwierciedlenie w cenach, a także by przestrzegana była zasada „zanieczyszczający płaci”; domaga się, by systemy oznaczania i informowania zostały zharmonizowane w zakresie norm środowiskowych;
41. z tego względu z zadowoleniem przyjmuje wprowadzenie przez Unię Europejską kryteriów zrównoważonego rozwoju w odniesieniu do paliw pochodzenia rolniczego produkowanych w Unii Europejskiej i importowanych; wzywa Komisję Europejską do zbadania możliwości rozszerzenia tego podejścia na biomasę i na produkty rolne; żąda, by pod uwagę wzięto pośrednie zmiany formy użytkowania gruntów w związku z paliwami pochodzenia rolniczego, i oczekuje od Komisji przedstawienia wniosku w tej sprawie przed końcem 2010 r., w myśl zobowiązania podjętego przez nią względem Parlamentu Europejskiego;
42. dąży do opracowania prawdziwych, wiążących kryteriów i standardów zrównoważonego rozwoju dla produkcji biopaliw i biomasy, które uwzględnią uwalnianie do środowiska gazów cieplarnianych i małych cząstek wskutek pośrednich zmian użytkowania gruntów i całego cyklu produkcyjnego; podkreśla, że zapewnienie dostaw żywności dla ludności musi być nadrzędne w stosunku do produkcji biopaliw i że trwałość polityki i praktyk w zakresie użytkowania gruntów musi zostać bezzwłocznie zapewniona w ramach bardziej holistycznego podejścia;
43. uważa, że kluczowe jest ustanowienie w międzynarodowym handlu biopaliwami surowych norm w zakresie trwałego rozwoju, pamiętając o ich szkodliwym wpływie na środowisko i społeczeństwo;

44. z zadowoleniem przyjmuje ponadto osiągnięcie europejskiego porozumienia w sprawie nielegalnie pozyskiwanego drewna i niecierpliwie oczekuje na postępy w sprawie porozumień o dobrowolnym partnerstwie;

Liberalizacja handlu nie może zakwestionować ambitnej polityki klimatycznej

45. wyraża zaniepokojenie z powodu wyrażanej przez Komisję chęci dążenia do włączenia do umów handlowych liberalizacji handlu drewnem, a w szczególności zniesienia restrykcji w jego eksporcie, pomimo zwiększonego ryzyka wylesiania oraz negatywnego wpływu na klimat, bioróżnorodność, rozwój i społeczności lokalne;

46. podkreśla w szczególności, że cele w obszarze klimatu i bioróżnorodności muszą być spójne z zasadami regulującymi handel, aby zapewnić chociażby skuteczność wysiłków koniecznych do przeciwdziałania wylesianiu;

47. uważa, że nowe międzynarodowe umowy o ochronie klimatu muszą zawierać solidne gwarancje ograniczenia szkodliwego wpływu międzynarodowego handlu drewnem na środowisko oraz zaprzestania wylesiania, w zakresie, w jakim budzi on obawy;

48. podkreśla, że liberalizacja produktów rolnych doprowadziła wiele krajów rozwijających się do zastosowania modeli rolniczych opartych na monokulturze i eksporcie, a modele te są niezwykle narażone na zmiany klimatyczne i mogą doprowadzić do masowej wycinki lasów; wyraża zaniepokojenie wpływem niektórych europejskich subwencji rolniczych na zdolności poszczególnych państw zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego, w szczególności w kontekście zmian klimatycznych; wzywa Komisję, aby nie zawierała umowy handlowej, która spowodowałaby intensyfikację wycinki lasów oraz aby dopilnowała, by umowy handlowe i europejskie wsparcie publiczne dla rolnictwa nie poddawały w wątpliwość perspektyw ani polityk rolnych, łączących walkę ze zmianami klimatycznymi z celem bezpieczeństwa żywnościowego;

49. z niepokojem stwierdza, że globalizacja gospodarcza prowadziła często do modelu gospodarstwa rolnego opartego na monokulturowych uprawach z przeznaczeniem na eksport, co sprzyja niezgodnym z zasadą trwałego rozwoju metodom upraw w wielu krajach rozwijających się; uważa, że systemy handlowe powinny właściwie odzwierciedlać potrzeby małych gospodarstw rolnych i społeczności wiejskich, zwłaszcza w krajach rozwijających się, dostarczając jednocześnie zachęty dla rolnictwa ekologicznego, które wydziela mniej emisji CO₂, w związku z czym przyczynia się do łagodzenia zmian klimatu; nawołuje do ustanowienia norm jakości w handlu na poziomie krajowym i międzynarodowym oraz do umożliwienia rządów powiązania dostępu do rynku ze spełnieniem tych norm, np. poprzez zagwarantowanie preferencyjnego dostępu do rynków produktom spełniającym określone normy w zakresie trwałego rozwoju;

50. sprzeciwia się postanowieniom, które w porozumieniach handlowych i inwestycyjnych pozwalają inwestorom na odwrócenie się od kraju, który postanawia zintensyfikować swoją politykę klimatyczną; uważa, że nie można planować zasad rozwiązywania konfliktów między inwestorem a danym państwem, chyba że sprecyzowane ramy prawne pozwalają temu państwu podjąć środki ochrony środowiska spójne ze światowymi celami w tej kwestii;

51. wzywa Komisję, aby nie sprzeciwiała się systematycznie klauzulom czynnika lokalnego warunkującego politykę klimatyczną jej partnerów, jak w przypadku Ontario Green Energy Act; uważa, że te klauzule gwarantują zaakceptowanie tych polityk przez obywateli i przedsiębiorstwa; poza tym uważa, że w oczekiwaniu na ujęcie kosztów klimatycznych w kosztach międzynarodowego transportu, takie klauzule jak oznakowanie transportu stanowią instrumenty, chociaż nieidealne, to faworyzujące konsumpcję towarów wyprodukowanych lokalnie;

Pełne włączenie transportu do problematyki handel-klimat

52. wyraża ubolewanie, że obecny system handlowy powoduje podział siły roboczej i produkcji na świecie, który w dużej mierze opiera się na niepokrywającym swoich własnych kosztów środowiskowych transporcie; chciałby, aby koszty klimatyczne międzynarodowego transportu zostały ujęte w jego cenie, czy przez zastosowanie podatków, czy też systemu handlu przydziałami; wyraża zadowolenie z powodu przyszłego włączenia lotnictwa do ETS oraz oczekuje, że Komisja wyjdzie do 2011 r. z podobną inicjatywą w odniesieniu do transportu morskiego, która mogłaby wejść w życie w 2013 r., jeżeli okaże się niemożliwe wdrożenie mechanizmu światowego; ubolewa nad faktem, że paliwo używane w morskim transporcie towarowym jest zwolnione z opłat; opowiada się za możliwością wprowadzenia opłat od tego paliwa i tych produktów, w szczególności od ładunków lotniczych; ponadto oczekuje, że Komisja podejmie inicjatywę zakwestionowania pomocy przyznawanej najbardziej zanieczyszczającym środkom transportu, jak zwolnienie z podatku za energię pozyskaną z paliwa lotniczego;
53. stwierdza, że możliwe jest znaczne ograniczenie emisji CO₂ w handlu międzynarodowym, np. poprzez dobieranie środków transportu wedle kryteriów wydajności i kryteriów ekologicznych; domaga się wliczania powstających kosztów związanych z transportem i środowiskiem do cen produktów (internalizacja kosztów zewnętrznych), przede wszystkim poprzez włączenie do europejskiego systemu handlu uprawnieniami do emisji żeglugi, na którą przypada 90% transportu w handlu międzynarodowym;
54. wzywa Komisję i państwa członkowskie do uczynienia wszystkiego, co w ich mocy w celu osiągnięcia w ramach Międzynarodowej Organizacji Morskiej prawnie wiążącego porozumienia w sprawie ograniczenia emisji z żeglugi;
55. uważa za istotne, by międzynarodowe zobowiązania do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych miały również zastosowanie do transportu lotniczego i morskiego;
56. podkreśla, że wzrost emisji CO₂ związanych z transportem i handlem międzynarodowym osłabia skuteczność strategii UE w dziedzinie zmian klimatu; uważa, że jest to poważny argument za tym, by odejść od strategii rozwoju opartej na eksporcie na rzecz strategii rozwoju wewnętrznego, którego podstawę stanowi zróżnicowana miejscowa konsumpcja i produkcja w krajach rozwijających się; przypomina, że taka strategia miałaby korzystny wpływ na zatrudnienie zarówno w UE, jak i w krajach rozwijających się;
57. wyraża żal, że znaczna część handlu międzynarodowego opiera się na jednolitych produktach, które mogłyby być równie dobrze produkowane lokalnie, oraz że wymagany transport nie pokrywa swoich własnych kosztów środowiskowych;

58. uważa, że dopóki koszt klimatyczny nie zostanie uwzględniony w cenie transportu, należy propagować zrównoważoną produkcję lokalną, w szczególności poprzez lepsze informowanie konsumentów; wzywa do wprowadzenia metody naliczania oraz wspólnych zasad etykietowania jeśli chodzi o emisje gazów cieplarnianych w odniesieniu do różnych produktów, w szczególności na etapie transportu;

Wzmacnianie mechanizmów zachowania spójności w podejściu do handlu i klimatu

59. aby zachować spójność polityki handlowej i klimatycznej Unii Europejskiej, wzywa do przeprowadzenia bilansu dwutlenku węgla we wszystkich politykach handlowych, aby polityki te mogły zostać ewentualnie zmienione w celu uzyskania lepszego bilansu oraz aby w przypadku bilansu negatywnego obowiązkowe było wprowadzenie środków kompensujących – współpraca polityczna, technologiczna i finansowe;
60. nalega, by UE wykorzystwała wieloaspektowe postanowienia dotyczące ochrony środowiska jako narzędzie w ramach dwustronnych i regionalnych umów handlowych, m.in. poprzez podkreślenie potrzeby właściwego wdrożenia klauzul dotyczących ochrony środowiska i mechanizmów współpracy w celu promowania transferu technologii, wsparcia technicznego i budowania potencjału;
61. nawołuje Komisję, by regularnie włączała klauzule dotyczące ochrony środowiska do umów handlowych zawieranych z krajami spoza UE, szczególną uwagę poświęcając ograniczeniu emisji CO₂ i transferowi technologii niskoemisyjnych;
62. z zadowoleniem przyjmuje włączenie problematyki zmiany klimatu do oceny wpływu umów handlowych na zrównoważony rozwój; przyjmuje jednak do wiadomości, że w niektórych przypadkach, takich jak Euro-śródmorska umowa o wolnym handlu, ocena wpływu na zrównoważony rozwój wykazała, że umowa ta będzie miała negatywny wpływ na klimat, co nie zostało uwzględnione przed zawarciem umowy; uważa, że umowy handlowe nie powinny w jakikolwiek sposób podważać wielostronnych umów środowiskowych;
63. wzywa, aby powyższa analiza oraz środki kompensujące figurowały w „rozdziale klimatycznym”, obowiązkowym w przypadku wszelkich umów handlowych (umowy o wolnym handlu, umowy o partnerstwie gospodarczym, reforma systemu preferencji taryfowych) oraz aby ten rozdział był przedmiotem konsultacji publicznej oraz został przedstawiony Parlamentowi;
64. uważa, że reformując system GSP, należy wprowadzić kryteria środowiskowe;
65. pragnie, by powyższy „rozdział klimatyczny” był przedmiotem ścisłej współpracy między DG ds. działań klimatycznych a DG ds. międzynarodowego handlu oraz, ogólniej, by DG ds. działań klimatycznych była systematycznie włączana do negocjacji handlowych;
66. uważa, że w strategiach negocjacji dotyczących polityki handlowej i środowiskowej Komisja Europejska powinna trzymać się jednolitych ram, by nie budzić u partnerów obaw dotyczących przeszkód w handlu, a zarazem zapewnić zgodność z wiążącymi celami w zakresie przeciwdziałania zmianom klimatu;

67. uważa, że „dyplomację klimatyczną” należy wspierać w większej mierze i z większą spójnością w stosunkach handlowych UE z krajami, których nie wiążą wielostronne umowy w sprawie ochrony środowiska;

Spójność polityki handlowej i klimatycznej Unii Europejskiej z punktu widzenia krajów rozwijających się

68. przyznaje, że wprowadzenie spójności w europejskiej polityce handlowej i klimatycznej może zostać wykorzystane lub postrzegane przez kraje partnerskie jako określony sposób zmniejszenia naszego importu oraz zwiększenia naszego eksportu;

69. kładzie więc nacisk na znaczenie negocjacji z tymi krajami w sprawie wszelkich środków, jakie może podjąć Unia, w szczególności dostosowania na granicach, oraz na konieczność wywiązania się przez Unię z jej zobowiązań dotyczących wsparcia klimatycznego dla krajów rozwijających się;

70. w związku z tym wyraża zaniepokojenie faktem, że obietnice „wczesnego” finansowania złożone przez kraje europejskie na szczycie klimatycznym w Kopenhadze pochodzą częściowo ze zobowiązań podjętych w ramach pomocy publicznej dla rozwoju oraz są realizowane w formie pożyczek, odwrotnie do żądań Parlamentu; wzywa Komisję, aby sporządziła sprawozdanie na temat wspomnianego finansowania pozwalające ocenić zgodność rzeczywistości z powziętymi zobowiązaniami i żądaniami Parlamentu; wzywa również do lepszej koordynacji finansowania jeśli chodzi o jego wykorzystanie tematyczne i geograficzne;

71. przypomina o zobowiązaniu państw uprzemysłowionych, w tym państw członkowskich Unii Europejskiej, do refleksji na temat innowacyjnego finansowania na rzecz walki ze zmianami klimatu, oraz w szczególności o opodatkowaniu transakcji finansowych; wzywa Komisję do szybkiego zaproponowania Radzie i Parlamentowi projektu wprowadzenia takiego podatku na szczeblu Unii Europejskiej; wzywa Komisję do włączenia do negocjacji handlowych w sprawie liberalizacji usług finansowych projektu perspektywy takiego mechanizmu;

72. jest przekonana, że przeciwdziałanie zmianie klimatu musi opierać się na zasadzie solidarności między krajami rozwiniętymi i rozwijającymi się oraz przebiegać w miarę możliwości w ściślejszej współpracy ONZ, WTO i innych instytucji Bretton Woods; domaga się zatem opracowania wspólnie z krajami rozwijającymi się, krajami wschodzących gospodarek i krajami rozwiniętymi światowej koncepcji handlu emisjami i opodatkowania energii i emisji gazów cieplarnianych, aby z jednej strony zapobiegać odpływowi przedsiębiorstw (ang. carbon leakage), a z drugiej strony zapewnić środki finansowe na przeciwdziałanie zmianom klimatu, ich ograniczenie i dostosowywanie się do ich skutków;

73. podkreśla, że wzmożony transfer technologii do krajów rozwijających się, będący sposobem na zwalczanie tzw. ucieczki emisji gazów cieplarnianych, będzie stanowił główną składową systemu dotyczącego zmian klimatu obowiązującego po roku 2012; ubolewa nad faktem, że transfer technologii stanowi zaledwie niewielką część oficjalnej pomocy rozwojowej; domaga się, by państwa członkowskie udzieliły dodatkowego wsparcia technicznego i finansowego krajom rozwijającym się, aby mogły one sprostać

skutkom zmian klimatu, spełnić normy dotyczące klimatu oraz wprowadzić uprzednią ocenę oddziaływania wprowadzonych norm, oznaczeń i certyfikacji;

74. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji przewodniczącemu Rady Europejskiej, Radzie i Komisji, parlamentom krajowym oraz sekretarzowi wykonawczemu ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) oraz 16. konferencji stron (COP 16).

UZASADNIENIE

Szczyt ONZ w Kopenhadze poświęcony klimatowi zakończył się podpisaniem zwoźniczego porozumienia, które nie jest w stanie ograniczyć globalnego ocieplenia do mniej niż 2°C. Oprócz tego porozumienie kopenhaskie nie jest ani globalne ani wiążące. UE nie jest głównym sprawcą tej porażki. Daleko jej od tego. Jednak brak spójności w UE, niemożność przyjęcia jednego stanowiska, brak zdolności do zrównania celów redukcji emisji oraz wsparcia dla krajów rozwijających się z wymaganiami zawartymi w zaleceniach naukowców i żądaniach Parlamentu Europejskiego spowodowały, że Unia często nie była słyszana i była nieskuteczna.

Skąd tyle trudności? Nie ma jednej odpowiedzi. Jednak znaczna część problemu jest spowodowana faktem, że wiele krajów nie podjęło jeszcze eksperymentów na dużą skalę i mają one wątpliwości co do korzyści gospodarczych, społecznych i demokratycznych ekologicznej transformacji ich gospodarki, pomimo mnożących się badań oraz zakończonych powodzeniem doświadczeń w zakresie przejścia na bardziej zrównoważoną politykę energetyczną, rolną i transportową.

Unia Europejska stawia dzisiaj na zachowawczość. Niektóre sektory przemysłowe, w dużym stopniu dofinansowywane przez rządy, przywołują potencjalnie dramatyczne skutki ambitnej polityki klimatycznej. Nawet jeśli oficjalne badania zaprzeczają takiemu globalnemu zagrożeniu i przypominają, że istnieją mechanizmy ochrony przed ucieczką emisji, ambicje klimatyczne wydają się sprzeczne z wyjściem z kryzysu gospodarczego i społecznego. To poważny błąd, którego nie popełniają Stany Zjednoczone ani Chiny, o czym świadczy część ich planów naprawczych skierowanych na zieloną gospodarkę. Obejmując przywództwo w walce ze zmianami klimatu, Unia Europejska zwiększyłaby konkurencyjność swojej gospodarki dzięki oszczędności energii i dzięki energii odnawialnej - dwóm sektorom, które pozwolą zwiększyć bezpieczeństwo energetyczne oraz mają ogromny potencjał jeśli chodzi o rozwój przemysłowy, innowacje, zagospodarowanie przestrzenne i tworzenie nowych miejsc pracy.

Jednak, żeby odgrywać tę rolę oraz odnosić korzyści wynikające z konkurencyjności, UE musi dokonać przeglądu swojej polityki handlowej, zarówno dwustronnej, regionalnej, jak i wielostronnej. Bowiern handel towarami i usługami odpowiada około 20% światowych emisji gazów cieplarnianych. Ponieważ emisje związane z konsumpcją są o 34% wyższe od emisji związanych z produkcją w Wielkiej Brytanii, o 44% we Francji i 60% w Szwecji, UE bezwzględnie musi zająć się kwestią „handlu” emisjami. W przeciwnym razie ryzykuje utratą międzynarodowej wiarygodności: Europa, która z jednej strony finansuje walkę z wycinką lasów, z drugiej strony zachęca do tej wycinki poprzez import niezrównoważonych produktów leśnych i paliw pochodzenia rolniczego, nie może stanąć na czele walczących ze zmianami klimatu. Ponadto, jeśli UE eksternalizuje swoje emisje zamiast zmienić modele produkcji i konsumpcji, nie odniesie ona związanych z tym korzyści gospodarczych, przemysłowych czy społecznych.

UE musi zatem dokonać oceny swojej polityki handlowej, skłaniając się w stronę zróżnicowania produktów z uwagi na ich wpływ na klimat i w ten sposób popychać do koniecznych zmian w modelach produkcji i konsumpcji oraz strategiach inwestycyjnych. UE musi odpowiedzieć na problem ucieczki emisji, a ogólniej rzecz biorąc czuwać nad wpływem

jej importu na klimat. Nie powinna kwestionować polityki klimatycznej naszych partnerów handlowych, usiłując w perspektywie krótkoterminowej zwiększyć udział rynków europejskich. Musi być aktywna w kwestii emisji związanych z międzynarodowym transportem, zaproponować system ochrony innowacji spójny z dostępem, zwłaszcza krajów rozwijających się, do technologii sprzyjających ochronie klimatu, bronić tworzenia na szczeblu międzynarodowym innowacyjnych mechanizmów finansowania, wdrażając je w razie potrzeby na poziomie Unii. Tego wszystkiego UE musi dokonać wspólnie z partnerami handlowymi, a nie wbrew nim, w szczególności z krajami rozwijającymi się.

Jest to z pewnością trudne zadanie. Ale Unia zrobiła już pierwsze kroki w dobrym kierunku: w odniesieniu do nielegalnego transportu drewna, do paliw pochodzenia rolniczego, do emisji powstałych w wyniku transportu lotniczego. Będąc owocem licznych dyskusji z przedsiębiorstwami, stowarzyszeniami, członkami związków zawodowych i Komisją, sprawozdanie to ma na celu zidentyfikowanie dodatkowych etapów, które pozwolą UE na dalsze podążanie tą drogą.

30.9.2010

**OPINIA KOMISJI OCHRONY ŚRODOWISKA NATURALNEGO, ZDROWIA
PUBLICZNEGO I BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOCICI (*)**

dla Komisji Handlu Międzynarodowego

w sprawie międzynarodowej polityki handlowej w kontekście nadrzędnych potrzeb
związanych ze zmianami klimatu
(2010/2103(INI))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej (*): Jo Leinen

(*) Zaangażowane komisje – art. 50 Regulaminu

WSKAZÓWKI

Komisja Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności zwraca się do Komisji Handlu Międzynarodowego, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. podkreśla, powołując się na preambułę do Porozumienia Ustanawiającego Światową Organizację Handlu (WTO) i artykuł XX b), d) i g) Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu (GATT), że handel międzynarodowy nie może prowadzić do nadmiernej eksploatacji zasobów naturalnych i wzywa Komisję i państwa członkowskie do wzmocnienia zasady preferencji zbiorowych w ramach WTO, z głównym naciskiem na trwałe i przyjazne dla klimatu produkty, które nie nasuwają wątpliwości etycznych;
2. zwraca się do Komisji i państw członkowskich WTO, aby dołożyły starań, by WTO wydała oświadczenie, w którym przyjmie do wiadomości znaczenie i skutki zmiany klimatu, oraz by zadbała, aby zasady WTO nie podważały światowych wysiłków mających na celu zwalczanie i ograniczanie zmiany klimatu oraz dostosowywanie się do jej skutków, lecz przeciwnie, aby je wspierały;
3. wyraża ubolewanie, że członkowie WTO nie znalazły dotąd sposobu na włączenie tego traktatu do systemu instytucji i przepisów ONZ w zakresie ochrony środowiska, w tym ochrony klimatu, a także w zakresie sprawiedliwości społecznej i poszanowania

wszystkich praw człowieka; ponownie podkreśla, że zobowiązania i cele wynikające z wielostronnych umów środowiskowych, takich jak Konwencja ramowa ONZ w sprawie zmian klimatu, a także innych instytucji Narodów Zjednoczonych (FAO, ILO, IMO), muszą mieć pierwszeństwo przed wąską interpretacją zasad handlowych;

4. biorąc pod uwagę, że minęło już ponad 15 lat od decyzji Konferencji Ministerialnej WTO w sprawie handlu i środowiska naturalnego przyjętej 15 kwietnia 1994 r. w Marrakeszu, wzywa Komisję Europejską do przedstawienia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie najpóźniej do połowy 2011 r. sprawozdania, w którym oceni, w jakim stopniu Komitet ds. Handlu i Środowiska WTO osiągnął swoje cele, określone w powyższej decyzji, oraz zawrze swoje konkluzje na temat pozostałych do przeprowadzenia działań, w szczególności w kontekście ogólnoswiatowego dialogu na temat ograniczania skutków zmiany klimatu i działań adaptacyjnych i WTO;
5. wzywa Komisję i państwa członkowskie, żeby w ramach negocjacji WTO i w przypadku dwustronnych umów handlowych nalegały na to, by liberalizacja handlu, w szczególności w zakresie surowców naturalnych, nie zagrażała zrównoważonemu zarządzaniu zasobami, i by cele dotyczące klimatu i ochrony gatunków stanowiły integralną część tych umów; zwraca się w związku z tym do Komisji, aby w ramach WTO nalegała na doprowadzenie do wspólnego spotkania ministrów handlu i ministrów środowiska państw WTO jeszcze przed konferencją stron (COP) ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) w Johannesburgu w 2011 r.; przypomina, że UNFCCC jest forum, na którym należy wynegocjować międzynarodowe porozumienie w sprawie przeciwdziałania zmianom klimatu;
6. podkreśla w szczególności, że cele w obszarze klimatu i bioróżnorodności muszą być spójne z zasadami regulującymi handel, aby zapewnić chociażby skuteczność wysiłków koniecznych do przeciwdziałania wylesianiu;
7. uważa, że UE jako największy blok handlowy na świecie może wyznaczać światowe standardy i popiera opracowywanie i upowszechnianie systemów certyfikacji i oznakowania uwzględniających kryteria społeczne i ekologiczne; zwraca uwagę na znakomitą pracę międzynarodowych organizacji pozarządowych przy tworzeniu i promowaniu odpowiednich oznaczeń i certyfikatów i zdecydowanie popiera ich szersze wykorzystanie;
8. z zadowoleniem przyjmuje włączenie problematyki zmiany klimatu do oceny wpływu umów handlowych na zrównoważony rozwój; przyjmuje jednak do wiadomości, że w niektórych przypadkach, takich jak Euro-śródziemnomorska umowa o wolnym handlu, ocena wpływu na zrównoważony rozwój wykazała, że umowa ta będzie miała negatywny wpływ na klimat, co nie zostało uwzględnione przed zawarciem umowy; uważa, że umowy handlowe nie powinny w jakikolwiek sposób podważać wielostronnych umów środowiskowych;
9. opowiada się za tym, aby UE sama dawała dobry przykład, ograniczając przeszkody, takie jak cła i opłaty, dla handlu „zielonymi” technologiami i produktami przyjaznymi dla środowiska i klimatu, oraz wspierając tzw. towary i usługi środowiskowe, m.in. w oparciu o plan działania z Bali i kopenhaski ekofundusz klimatyczny;

10. domaga się zawarcia wiążącej na szczeblu międzynarodowym umowy o ochronie klimatu i zdecydowanie popiera cel 30 %-owej redukcji emisji CO₂ w UE do 2020 r., niezależnie od negocjacji międzynarodowych i długoterminowego celu UE w zakresie ograniczenia emisji CO₂ i innych gazów cieplarnianych o co najmniej 85 % do 2050 r.;
11. jest przekonana, że przeciwdziałanie zmianie klimatu musi opierać się na zasadzie solidarności między krajami rozwiniętymi i rozwijającymi się oraz przebiegać w miarę możliwości w ściślejszej współpracy ONZ, WTO i innych instytucji Bretton Woods; domaga się zatem opracowania wspólnie z krajami rozwijającymi się, krajami wschodzących gospodarek i krajami rozwiniętymi światowej koncepcji handlu emisjami i opodatkowania energii i emisji gazów cieplarnianych, aby z jednej strony zapobiegać odpływowi przedsiębiorstw (ang. carbon leakage), a z drugiej strony zapewnić środki finansowe na przeciwdziałanie zmianom klimatu, ich ograniczenie i dostosowywanie się do ich skutków;
12. uważa, że pojedyncze środki, które zgodnie z decyzją w sprawie handlu i środowiska podjętą w ramach rundy negocjacji handlowych WTO w dniu 15 grudnia 1993 r. mają wpływ na relacje między działaniami handlowymi i środowiskowymi (takie jak dostosowanie ceł i cła antydumpingowe zapobiegające praktykom obniżania wymogów w zakresie środowiska naturalnego), mogą być w obecnym stanie orzecznictwa WTO w tym zakresie zgodne z regułami i zasadami WTO tylko wtedy, gdy są przyjmowane w ramach prawnie wiążącego globalnego porozumienia pod zwierzchnictwem UNFCCC, i w związku z tym wzywa Komisję do przedstawienia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie przed konferencją COP-17 w Republice Południowej Afryki komunikatu na temat sposobu zagwarantowania takiego systemu w porozumieniu zastępującym protokół z Kioto;
13. przyznaje, że zasady WTO nie są niezgodne ze środkami stosowanymi przy kontroli granicznej, które neutralizują skutki środków krajowych poprzez uwzględnienie kosztów zewnętrznych czynników środowiskowych w cenach produktów, o ile takie dostosowania nie są dyskryminacyjne;
14. stwierdza jednoznacznie, że dostosowanie ceł nie powinno działać na zasadzie protekcjonistycznego narzędzia, lecz jako sposób na ograniczenie emisji; uważa, że UE powinna przeznaczyć część potencjalnych wpływów na wywiązanie się ze swoich zobowiązań finansowych w ramach UNFCCC;
15. stwierdza, że możliwe jest znaczne ograniczenie emisji CO₂ w handlu międzynarodowym, np. poprzez dobieranie środków transportu wedle kryteriów wydajności i kryteriów ekologicznych; domaga się wliczania powstających kosztów związanych z transportem i środowiskiem do cen produktów (internalizacja kosztów zewnętrznych), przede wszystkim poprzez włączenie do europejskiego systemu handlu uprawnieniami do emisji żeglugi, na którą przypada 90% transportu w handlu międzynarodowym;
16. wzywa Komisję i państwa członkowskie do uczynienia wszystkiego, co w ich mocy w celu osiągnięcia w ramach Międzynarodowej Organizacji Morskiej prawnie wiążącego porozumienia w sprawie ograniczenia emisji z żeglugi;
17. opowiada się przeciwko subsydiowaniu paliw kopalnych i domaga się zwiększenia

wsparcia dla przyjaznych dla środowiska, odnawialnych energii oraz inwestycji badawczo-rozwojowych w zakresie zdecentralizowanych źródeł energii w państwach rozwijających się; w związku z tym przypomina porozumienie grupy G20 w sprawie wycofania dotacji na rzecz paliw kopalnych i wzywa Komisję do przedstawienia propozycji dotyczących europejskiej strategii jego wdrożenia z jasno ustalonym harmonogramem i mechanizmami wyrównawczymi, tam gdzie to stosowne;

18. popiera mocne promowanie odnawialnych źródeł energii, gdy rządy państw członkowskich będą realizowały spójną politykę i ustalą wiążące ramy prawne, które pozwolą na przyjęcie w perspektywie długoterminowej stopniowego programu dotacji przyczyniającego się do otwarcia rynków i stworzenia minimum infrastruktury, co ma istotne znaczenie w czasach kryzysu i niepewności działalności gospodarczej;
19. dąży do opracowania prawdziwych, wiążących kryteriów i standardów zrównoważonego rozwoju dla produkcji biopaliw i biomasy, które uwzględnią uwalnianie do środowiska gazów cieplarnianych i małych cząstek wskutek pośrednich zmian użytkowania gruntów i całego cyklu produkcyjnego; podkreśla, że zapewnienie dostaw żywności dla ludności musi być nadrzędne w stosunku do produkcji biopaliw i że trwałość polityki i praktyk w zakresie użytkowania gruntów musi zostać bezzwłocznie zapewniona w ramach bardziej holistycznego podejścia.

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	28.9.2010
Wynik głosowania końcowego	+ : 49 - : 2 0 : 3
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	János Áder, Kriton Arsenis, Pilar Ayuso, Paolo Bartolozzi, Sandrine Bélier, Sergio Berlato, Martin Callanan, Chris Davies, Bairbre de Brún, Esther de Lange, Anne Delvaux, Bas Eickhout, Jill Evans, Elisabetta Gardini, Gerben-Jan Gerbrandy, Julie Girling, Nick Griffin, Françoise Grossetête, Satu Hassi, Jolanta Emilia Hibner, Dan Jørgensen, Karin Kadenbach, Christa Kläß, Holger Krahmer, Jo Leinen, Corinne Lepage, Peter Liese, Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė, Gilles Pargneaux, Antonyia Parvanova, Andres Perello Rodriguez, Sirpa Pietikäinen, Mario Pirillo, Pavel Poc, Frédérique Ries, Oreste Rossi, Daciana Octavia Sârbu, Carl Schlyter, Horst Schnellhardt, Richard Seeber, Theodoros Skylakakis, Bogusław Sonik, Catherine Soullie, Salvatore Tatarella, Anja Weisgerber, Sabine Wils, Marina Yannakoudakis
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Christofer Fjellner, Matthias Groote, Marisa Matias, Judith A. Merkies, Bill Newton Dunn, Kathleen Van Brempt
Zastępca(y) (art. 187 ust. 2) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Kay Swinburne

8.10.2010

OPINIA KOMISJI ROZWOJU

dla Komisji Handlu Międzynarodowego

Międzynarodowa polityka handlowa w kontekście nadrzędnych potrzeb związanych ze zmianami klimatu
(2010/2103(INI))

Sprawozdawczyni: Catherine Grèze

WSKAZÓWKI

Komisja Rozwoju zwraca się do Komisji Handlu Międzynarodowego, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. podkreśla, że wzrost emisji CO₂ związanych z transportem i handlem międzynarodowym osłabia skuteczność strategii UE w dziedzinie zmian klimatu; uważa, że jest to poważny argument za tym, by odejść od strategii rozwoju opartej na eksporcie na rzecz strategii rozwoju wewnętrznego, którego podstawę stanowi zróżnicowana miejscowa konsumpcja i produkcja w krajach rozwijających się; przypomina, że taka strategia miałaby korzystny wpływ na zatrudnienie zarówno w UE, jak i w krajach rozwijających się;
2. wyraża żal, że znaczna część handlu międzynarodowego opiera się na jednolitych produktach, które mogłyby być równie dobrze produkowane lokalnie, oraz że wymagany transport nie pokrywa swoich własnych kosztów środowiskowych;
3. z niepokojem stwierdza, że globalizacja gospodarcza prowadziła często do modelu gospodarstwa rolnego opartego na monokulturowych uprawach z przeznaczeniem na eksport, co sprzyja niezgodnym z zasadą trwałego rozwoju metodom upraw w wielu krajach rozwijających się; uważa, że systemy handlowe powinny właściwie odzwierciedlać potrzeby małych gospodarstw rolnych i społeczności wiejskich, zwłaszcza w krajach rozwijających się, dostarczając jednocześnie zachęty dla rolnictwa ekologicznego, które wydziela mniej emisji CO₂, w związku z czym przyczynia się do łagodzenia zmian klimatu; nawołuje do ustanowienia norm jakości w handlu na poziomie krajowym i międzynarodowym oraz do umożliwienia rządów powiązania dostępu do rynku ze spełnieniem tych norm, np. poprzez zagwarantowanie preferencyjnego dostępu do rynków produktom spełniającym określone normy w zakresie trwałego rozwoju;

4. podkreśla, że kraje rozwinięte muszą stanąć na czele działań zmierzających do ograniczenia emisji CO₂; uważa, że ustanowienie norm, oznaczanie i certyfikacja są instrumentami o ogromnym potencjale ograniczenia zużycia energii, przez co przeciwdziałają zmianom klimatu; nawołuje państwa członkowskie do wzmocnienia ich przepisów, wykraczając poza unijny system handlu uprawnieniami do emisji (ETS) poprzez ustanowienie najniższej ceny emisji; uważa, że mechanizm czystego rozwoju nie zdołał sprostać potrzebom najbardziej narażonych krajów;
5. wyraża żal, że żadne z obecnych porozumień WTO nie dotyczy bezpośrednio zmian klimatu, bezpieczeństwa żywności ani milenijnych celów rozwoju; ubolewa nad szerzeniem się zjawiska biopiractwa w zakresie nasion odpornych na warunki klimatyczne; uważa, że zmiany w przepisach WTO są konieczne, by zapewnić spójność i zgodność ze zobowiązaniami wynikającymi z protokołu z Kioto i wielostronnych umów o ochronie środowiska; nawołuje do pilnego przeprowadzenia reformy WTO, aby umożliwić rozróżnienie produktów ze względu na metody ich produkcji i przetwarzania oraz aby wprowadzić nowe możliwości poprzez stosowanie „przymusowych licencji” w ramach porozumienia TRIPs;
6. podkreśla, że wzmożony transfer technologii do krajów rozwijających się, będący sposobem na zwalczanie tzw. ucieczki emisji gazów cieplarnianych, będzie stanowił główną składową systemu dotyczącego zmian klimatu obowiązującego po roku 2012; ubolewa nad faktem, że transfer technologii stanowi zaledwie niewielką część oficjalnej pomocy rozwojowej; domaga się, by państwa członkowskie udzieliły dodatkowego wsparcia technicznego i finansowego krajom rozwijającym się, aby mogły one sprostać skutkom zmian klimatu, spełnić normy dotyczące klimatu oraz wprowadzić uprzednią ocenę oddziaływania wprowadzonych norm, oznaczeń i certyfikacji;
7. wzywa UE do przejęcia inicjatywy w identyfikacji głównych barier w rozpowszechnianiu w krajach rozwijających się technologii służących przeciwdziałaniu zmianom klimatu;
8. nalega, by UE wykorzystwała wieloaspektowe postanowienia dotyczące ochrony środowiska jako narzędzie w ramach dwustronnych i regionalnych umów handlowych, m.in. poprzez podkreślenie potrzeby właściwego wdrożenia klauzul dotyczących ochrony środowiska i mechanizmów współpracy w celu promowania transferu technologii, wsparcia technicznego i budowania potencjału;
9. podkreśla, że należy dołożyć starań, by szkodliwe dla środowiska skutki handlu znalazły swoje odzwierciedlenie w cenach, a także by przestrzegana była zasada „zanieczyszczający płaci”; domaga się, by systemy oznaczania i informowania zostały zharmonizowane w zakresie norm środowiskowych;
10. uważa za istotne, by międzynarodowe zobowiązania do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych miały również zastosowanie do transportu lotniczego i morskiego;
11. nawołuje Komisję, by regularnie włączała klauzule dotyczące ochrony środowiska do umów handlowych zawieranych z krajami spoza UE, szczególną uwagę poświęcając ograniczeniu emisji CO₂ i transferowi technologii niskoemisyjnych;
12. uważa, że nowe międzynarodowe umowy o ochronie klimatu muszą zawierać solidne

gwarancje ograniczenia szkodliwego wpływu międzynarodowego handlu drewnem na środowisko oraz zaprzestania wylesiania, w zakresie, w jakim budzi on obawy;

13. uważa, że kluczowe jest ustanowienie w międzynarodowym handlu biopaliwami surowych norm w zakresie trwałego rozwoju, pamiętając o ich szkodliwym wpływie na środowisko i społeczeństwo.

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	5.10.2010
Wynik głosowania końcowego	+ : 28 - : 0 0 : 0
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Thijs Berman, Michael Cashman, Corina Crețu, Leonidas Donskis, Charles Goerens, Catherine Grèze, Enrique Guerrero Salom, András Gyürk, Eva Joly, Gay Mitchell, Norbert Neuser, Bill Newton Dunn, Maurice Ponga, David-Maria Sassoli, Birgit Schnieber-Jastram, Michèle Striffler, Alf Svensson, Eleni Theoharous, Ivo Vajgl, Anna Záborská, Gabriele Zimmer
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Kriton Arsenis, Santiago Fisas Aixela, Isabella Lövin, Miguel Angel Martínez Martínez, Bart Staes, Patrizia Toia
Zastępca(y) (art. 187 ust. 2) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Róza Gräfin von Thun und Hohenstein

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	26.10.2010
Wynik głosowania końcowego	+ : 14 - : 4 0 : 8
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	William (The Earl of) Dartmouth, Laima Liucija Andrikienė, Kader Arif, David Campbell Bannerman, Daniel Caspary, Marielle De Sarnez, Harlem Désir, Christofer Fjellner, Joe Higgins, Yannick Jadot, Bernd Lange, Vital Moreira, Tokia Saïfi, Helmut Scholz, Gianluca Susta, Keith Taylor, Jan Zahradil, Pablo Zalba Bidegain
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Catherine Bearder, George Sabin Cutaş, Béla Glattfelder, Małgorzata Handzlik, Salvatore Iacolino, Jarosław Leszek Wałęsa
Zastępca(y) (art. 187 ust. 2) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Ricardo Cortés Lastra, Jelko Kacin